

**Vraag nr. 174**  
**van 19 september 2000**  
**van de heer DIRK DE COCK**

*Sint-Lucasarchief – Samenwerking met Hogeschool Sint-Lucas*

Het Sint-Lucasarchief is in Vlaanderen en daarbuiten bekend en gewaardeerd als een centrum voor onderzoek, informatie en documentatie over recente architectuur en stedenbouw in Vlaanderen en in het bijzonder Brussel.

Het bezit een omvangrijke hoeveelheid oorspronkelijke documenten (o.m. bouwplannen), beeldmateriaal (o.m. 225.000 foto's en 13.000 dia's) en ruim 16.000 boeken en tijdschriften. Het werkte mee aan tal van publicaties (recentelijk nog werd het eerste deel van de encyclopedie van de Art Nouveau in Brussel uitgegeven), tentoonstellingen en sensibiliseringsacties (o.m. met betrekking tot de Art Nouveau, het Flageygebouw en het Tour en Taxiscomplex in Brussel).

Het archief is (in 1968) als feitelijke vereniging ontstaan in de schoot van het toenmalig Hoger Sint-Lucasinstituut in Brussel en is sinds 1979 een autonome VZW.

Die juridische autonomie belette niet dat er een bijzondere, bijna vanzelfsprekende band bleef bestaan tussen het archief en de hogeschool, waarbij men elkaar bleef ondersteunen.

Zo was het archief bijvoorbeeld gehuisvest in gebouwen die eigendom waren van de hogeschool. Omgekeerd droeg het archief in belangrijke mate bij tot de naambekendheid van de hogeschool en vormde het voor de studenten en docenten van die hogeschool een waardevolle bron van kennis, informatie en documentatie, die zich als het ware "in eigen huis" bevond en waarop (bijvoorbeeld voor studies) gretig een beroep werd gedaan. Men kan mijns inziens dan ook stellen dat het archief een belangrijke kwalitatieve meerwaarde gaf aan het educatief project van de hogeschool.

Die "win-winsituatie" werd enkele maanden geleden grondig verstoord toen het archief door de hogeschool werd verplicht om op vrij korte termijn de gebouwen van de hogeschool (in de Rogierstraat in Brussel) te verlaten waarin het tot dan gehuisvest was. Oorzaak was een financieel conflict tussen hogeschool en archief omtrent niet-betaalde en door het archief ook ten gronde betwiste vergoedingen voor die huisvesting. De hogeschool beriep zich hierbij onder meer op het aandringen ter-

zake van de bevoegde commissaris van de Vlaamse regering.

Ik betreur het dat dergelijke vormen van samenwerking, die voor de onderwijsinstellingen in kwestie ongetwijfeld een reële kwalitatieve meerwaarde op educatief vlak genereren, blijkbaar om financiële redenen moeten sneuvelen. Ik betreur dit nog meer wanneer dit gebeurt op aandringen van de bevoegde commissaris van de Vlaamse regering.

Dit staat mijns inziens ook haaks op de terechte opvatting van de minister dat onderwijs geen eiland vormt binnen de maatschappij, en dat het juist de opdracht is van de overheid om projecten te stimuleren die op het ontmoetingspunt tussen het maatschappelijke en het pedagogische gesitueerd zijn. De samenwerking tussen het Sint-Lucasarchief en de Hogeschool Sint-Lucas was mijns inziens een schoolvoorbeeld van een dergelijk project.

Ik ben ten slotte ook van mening dat het niet in strijd is met de autonomie van de hogeschool als de minister in dergelijke conflictsituaties, die een negatieve impact kunnen hebben op de onderwijskwaliteit, probeert om, al dan niet via haar regeringscommissaris, bemiddelend op te treden.

1. Is het juist dat de Hogeschool Sint-Lucas inmiddels volledig heeft afgezien van de vorderingen aanzien van het Sint-Lucasarchief van (beweerde) achterstallige vergoedingen voor huisvesting en zo ja, werd dit al officieel meegedeeld aan het Sint-Lucasarchief ?
2. Behoort het niet tot de opdracht van de minister om als neutrale partij in dergelijke conflictsituaties die een negatieve educatieve weerslag kunnen hebben, bemiddelend (en dus niet éénzijdig dwingend) op te treden, al dan niet via haar regeringscommissaris, met het oog op het optimale behoud van de kwaliteit van het onderwijs ?

Als de minister van mening is dat dit decretaat onmogelijk is, heeft zij dan reeds overwogen om dit decretaat wel mogelijk te maken ?

3. In de Beleidsnota Onderwijs en Vorming van de minister wordt op bladzijde 10 vermeld dat zij overweegt om scholen of instellingen die deelnemen aan projecten, bijvoorbeeld vormen van samenwerking, die gesitueerd zijn op het ontmoetingspunt tussen het maatschappelijke en het pedagogische, financieel te ondersteunen via incentive of voorwaardelijke financiering.

Werd dit waardevolle idee al verder uitgewerkt ?

Komt een initiatief zoals een samenwerking tussen de Hogeschool Sint-Lucas en het Sint-Lucasarchief (als centrum voor onderzoek, informatie, documentatie en sensibilisering over recente architectuur en stedenbouw in Vlaanderen) hiervoor in aanmerking ?

4. Houdt de minister bij de aangekondigde globale evaluatie van het Hogescholendecreet ook rekening met voormelde problematiek, zodat dergelijke maatschappelijk-educatieve initiatieven (bv. vormen van samenwerking) zowel reglementair als financieel gemakkelijker kunnen worden gerealiseerd ?

Wanneer mag terzake een initiatief worden verwacht ?

### **Antwoord**

1. Conform artikel 23, § 2 van het decreet van 22 februari 1995 diende de Hogeschool Sint-Lucas een overeenkomst af te sluiten met de VZW Sint-Lucasarchief waarin de voorwaarden voor het gebruik van de lokalen werden bepaald. Er werd geen consensus bereikt tussen de twee partijen.

Niet alleen de modaliteiten van een contract behoren tot de autonomie van de partners, maar in de eerste plaats is de beslissing om een overeenkomst te sluiten en/of te handhaven het gevolg van een autonome wederzijdse verklaring. De overheid komt daar niet in tussen.

De VZW Sint-Lucasarchief verzuimde al die jaren om een gebruiksvergoeding te betalen. De hogeschool opteerde ervoor om een einde te maken aan de verdere terbeschikkingstelling van lokalen aan de VZW.

Het hogeschoolbestuur van de Hogeschool Sint-Lucas heeft in de jaarrekening 1999 de totale schuldvordering in verband met de achterstallige gebruiksvergoedingen afgeboekt. Het hogeschoolbestuur van de Hogeschool Sint-Lucas moet de boekhoudkundige wijziging in de jaarrekening niet meedelen aan de VZW Sint-Lucasarchief.

2. Het behoort tot de autonomie van de hogeschool om een overeenkomst op te stellen als er sprake is van het gebruik van infrastructuur.

De invulling van het contract komt tot stand na consensus tussen beide partijen.

3. Er werden nog geen concrete plannen opgesteld om vormen van samenwerking die gesitueerd zijn op het ontmoetingspunt tussen het maatschappelijke en het pedagogische, financieel te ondersteunen via incentive of voorwaardelijke financiering.

De vraag of de samenwerking tussen de Hogeschool Sint-Lucas en het Sint-Lucasarchief hiervoor in aanmerking komt, kan nu niet worden beantwoord.

4. Artikel 12, § 1 van het hogescholendecreet in verband met de evaluatie van de basisopleidingen en opties staat volledig los van de dienstverlening. Artikel 12 richt zich niet tot het soort problematiek dat hier wordt bedoeld. De wederzijdse waardering tussen de partners voor de inbreng van een partner is een autonome beoordeling van de hogeschool.

De evaluatie van het opleidingsaanbod kan niet resulteren in uitspraken over de wenselijkheid van particuliere samenwerking, onder meer voor het gebruik van lokalen, noch in uitspraken over de meerwaarde van zo'n particuliere initiatieven voor de kwaliteit van een opleiding.